

Barnkonsekvensanalys

Ärendenamn/Ärendenummer:	Detaljplan för del av Stockby 1:298 (Stenhamra skolområde) KS22/269 - Samråd
Kortfattad beskrivning av ärendet:	Detaljplanen möjliggör för Stenhamraskolan att flyttas till ett nytt läge i den nordvästra delen av centrala Stenhamra. Planen innebär en ny F-6-skola med en fullstor idrottshall, nya lokaler för fritidsverksamhet, nya utemiljöer samt ytor för angöring och parkering.
Handläggare:	Niki Sandström och Tobias Engelin
Ansvarig chef:	Tommie Eriksson
Verksamhet:	Planeringsenheten
Barn/grupp av barn som berörs av detta beslut	Barn som bor eller rör sig i närområdet idag och i framtiden.
Datum:	2023-04-06

Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering (art. 2)

Ger vi likvärdiga villkor för alla barn som berörs? Vilka barn riskerar att "hamna utanför"? Gynnas vissa barn på andra barns bekostnad?

Detaljplanen möjliggör att en ny större skola kan tillkomma och därmed kan en del av behovet av skolplatser i Stenhamra tätort tillgodoses.

Detaljplanen kommer att innebära konsekvenser för barn i Stenhamra i årskurserna F-6, och eftersom skolans nya föreslagna läge är i anslutning till den befintliga Uppgårdsskolan kommer det även att innebära konsekvenser för barn i årskurserna 7–9.

Flytten av skolan innebär att barn i de södra delarna av tätorten får något längre till skolan medan barn i den norra delen får något närmare till skolan. Sammantaget får något fler barn ett längre avstånd till skolan jämfört med idag. Samtidigt möjliggör flytten att fler bostäder kan byggas centralt i Stenhamra, med gångavstånd både till den nya skolan och övriga målpunkter i centrum. Omlokaliseringen innebär att avstånden till kollektivtrafik utifrån nuvarande hållplatslägen och gång- och cykelvägar ökar, vilket kan missgynna dem som behöver ta sig med buss till skolan. Med en planerad utbyggnad av Uppgårdsvägen enligt översiktsplanen bedöms dock den nya skollokaliseringen innebära en likvärdig tillgång till kollektivtrafik som nollalternativet, förutsatt att det tillkommer en busshållplats på Uppgårdsvägen.

Detaljplanen innebär ett mer sammanhängande gång-och cykelnät inom Stenhamra, bland annat genom att knyta samman de viktiga öst-västliga stråken. Samtidigt stärker det möjligheterna att röra sig mellan viktiga målpunkter i tätorten separat från biltrafiken. Längs med den förlängda Uppgårdsvägen planeras för separerade gång-och cykelbanor, som också kommer att bli viktiga för transporter till och från den planerade skolan och idrottshallen.

I genomförandet av detaljplanen behöver sådant som möjliggörs såsom exempelvis parkering och skolgårdsytor för personer med funktionsvariationer hanteras i bygglovskedet. Även trygghetsaspekter kommer att hanteras i senare skede.

Barnets bästa (art. 3)

Vad är bäst för barn enligt forskning, nationella riktlinjer, praxis i andra regioner, vår egen beprövade erfarenhet, enligt barn, samt på kort och lång sikt? På vilket sätt har vi tagit hänsyn till barnens bästa i beslutet?

Den nya skollokaliseringen bedöms ge goda förutsättningar för en hälsosam och varierad utemiljö, som främjar fysiska aktiviteter. Den nya Stenhamraskolans skolgård blir lika stor som i det befintliga läget och innehåller bland annat uppvuxen vegetation. Uppgårdsskolans yta minskar något, men detta bedöms inte medföra negativa konsekvenser då Uppgårdsskolans skolgård idag uppfattas som stor och dåligt utnyttjad. En samlokalisering ger förutsättningar för en sammantaget bättre skolgårdsmiljö.

Rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (art. 6)

Hur påverkar beslutet barnets rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling? Har beslutet negativ påverkan på (vissa) barns förutsättningar för en optimal utveckling?

Detaljplanen möjliggör lokaler för en ny skola vilket innebär goda förutsättningar för en optimal utveckling.

Genom en ny idrottshall, ett aktivitetshus och en ny fritidsgård skapar detaljplanen även förutsättningar för möten mellan barn, unga och vuxna. Dessa möten kan ha stor betydelse då det kommer till att skapa trygga platser och leda till att barn som far illa eller mår dåligt kan fångas upp av närvarande vuxna. Tillskapandet av 7-manna fotbollsplan och aktivitetsyta vid den nya Stenhamraskolan skapar förutsättningar för en jämlik folkhälsa och utveckling. Dessa aktiviteter kommer att vara gratis och tillgängliga för alla. I ett samhälle med växande inkomstklyftor är detta en nyckel för att säkerställa en god och jämlik folkhälsa och utveckling för alla.

Detaljplanen innebär en ny upprustad och varierad skolgårdsmiljö anpassad efter barn i alla åldrar och olika behov. Ambitionen är att Boverkets riktlinjer för storlek för skolgård ska uppfyllas. Den nya skolgården föreslås delas i olika zoner som möjliggör för lugnare aktiviteter såväl som utmanande lek. Platsen kommer vara tillgänglig för alla Stenhamrabor och ska kunna användas efter skoltid.

Skolbyggnadens placering på tomten skapar goda möjligheter till skugga och dagsljus. Genom att spara större träd och buskar kan skolgården även åtnjuta lövskugga. Den nya skolbyggnaden med sitt överhängande tak erbjuder även en kompakt skugga vid varma dagar och erbjuder en torr lekmiljö vid nederbörd.

Idag utsatt inte planområdet av buller. I framtiden kan vid behov ett bullerplank uppföras längs Uppgårdvägen.

Den nya lokaliseringen innebär att skolan blir närmare skogs- och motionsspåret i nordväst.

Rätt till delaktighet (art. 12)

Vad behöver vi förstå ur barnets perspektiv för att beslutet ska bli relevant för barn?

För att fatta beslut ur barnens perspektiv behöver vi förstå hur barnen uppfattar sin skolmiljö och hur den fungerar idag. Vi behöver också förstå hur barnen ser på Stenhamra centrum i stort. Vi behöver också förstå barns res- och rörelsemönster.

Vilka barn har vi involverat / vilka barn har vi inte involverat? Hur har de varit delaktiga? Om barn inte varit delaktiga, förklara varför!

Under 2019 genomförde Ekerö kommun en medborgardialog och resultaten sammanställdes i rapporten *Sammanställning av medborgardialog 2019 Stenhamra centrum Inför detaljplan för Stenhamra centrum*. Denna sammanställning har varit ett viktigt underlag i arbetet med den integrerade barnkonsekvensanalysen (IBKA) som togs fram parallellt med detaljplaneförslaget.

Under medborgardialogen besöktes en 5e-klass på Stenhamraskolan samt Stenhamras fritidsklubb/fritidsgård och genomfördes en perspektivinsamling med kyrkans ungdomar. Utöver detta besöktes även årskurs 7-9 på Uppgårdsskolan där en enkät delades ut med följande frågor:

- Vad gillar du i Stenhamra centrum?
- Vad saknas i Stenhamra centrum?
- Hur känner du inför att Stenhamra centrum kommer att förändras?
- Övriga synpunkter

Under 2022 i samband med lokaliseringsförslaget genomförde Ekerö kommun en så kallad "minidialog" där elever i olika åldrar och lärare från Stenhamraskolan samt berörda förvaltningar deltog. I arbetet inför beslutet gjordes även en barnkonsekvensanalys (BKA). I den beskrivs bland annat upplevda brister med dagens Stenhamraskolan och önskemål barnen har för den framtida skolan. Det framkommer i slutsatsen att fördelarna med en

omlokalisering av Stenhamraskolan överväger de negativa konsekvenserna. Särskilt fokus behöver dock läggas på att arbeta med barns skolvägar och trafikmiljön runt skolan samt att lokalisera de kultur- och fritidsverksamheter som kopplar till skolverksamheten på ett sätt som är gynnsamt både för verksamheterna i sig och för Stenhamra centrum i stort.

Om barn har involverats; Vilka åsikter har de barn som berörs av beslutet lyft fram och vilken vikt lägger vi vid barns uttryckta åsikter i förslag till beslut/beslutet?

Av sammanställningen framgår det att barnen överlag känner sig trygga i Stenhamra. De uppskattar det befintliga caféet och att det finns bussar som går in till stan. Många påpekar dock att det under kvällstid känns otryggt. Det är mörkt och barnen upplever att det är en del skumt folk som drar omkring. Busshållplatserna pekas också ut som otrygga. För att få till ett tryggare centrum lyfter de flesta att trafiksituationen behöver förbättras med fler övergångsställen och farthinder på vägarna. Flera önskar också ökad närvaro av poliser och vakter i området. De äldre barnen önskar även bättre belysning, till exempel runt fritidsgården.

Ur dialogerna och undersökningarna framkom en rad behov. Barnen lyfter att det idag inte finns tillräckligt att göra i Stenhamra, vilket leder till risktagande lek som att klättra upp på skolans tak. Många av högstadieläverna ger uttryck för att ingenting är särskilt bra i Stenhamra och att det är tråkigt och slitet. Det saknas allmänna ytor utomhus, som torg och parker. Dessa vill barnen ska vara anpassade så att de känns trygga även kvällstid när det är mörkt. I ett trevligt centrum ser barnen gärna att det är fräscht och städat. Även fler möjligheter till aktiviteter, där hela familjen kan roa sig och olika åldrar mötas, önskas av många. På frågan gällande vad som saknas i Stenhamra var följande svar mest förekommande:

- Restauranger, caféer, bensinstation och snabbmatskedjor
- Badhus, gräsplaner, parkour, skridskoplan och biosalong
- Affärer så som klädfaffärer, affärer för djursport och gaming
- Väderskyddade hängplatser

Barnen efterfrågar även bättre arkitektur, fler träd, en svanpark, fontän och ett monument.

Den integrerade barnkonsekvensanalysen (IBKA) som har tagits fram under detaljplaneprocessen har gett möjlighet att tidigt i processen belysa positiva och negativa konsekvenser av förslaget och säkerställa att barnens behov omhändertas i planförslaget.

De behov som har bäring på arbetet med detaljplanen för skolområdet har varit huvudsakligen trafik och trafiksäkerhet, trygghetsaspekter, utökad service och nya mötesplatser för alla åldrar, utemiljö och skolgårdar. Det förekommer även synpunkter som inte direkt kan hanteras inom en planprocess men ändå är viktiga att hantera i den fortsatta utvecklingen av Stenhamra.

Den sammanvägda bedömningen av Dp för del av Stockby 1:298 (Stenhamra skolområde) är övervägande positiv för barn. Det är tydligt att den framtida utvecklingen av Stenhamra kan skapa goda förutsättningar för bra livsmiljöer för barn och unga. Behov som har lyfts i dialoger med medborgare, där barn och unga varit delaktiga, kommer till stor del att hanteras. Dock är det viktigt att ha i åtanke vad en detaljplan inte kan styra över och vilka delar som påverkas av politiska beslut och marknadskrafter. Detaljplanen medger lokaler i bottenvåningar, vilka är planlagda för centrumändamål. Detta betyder att verksamheter så som kontor, gym, butiker med mera kan bli aktuella. Dock kan inte detaljplanen styra över vilka typer av verksamheter som kommer att inrymmas i dessa lokaler. Detta gör det svårt att säkerställa att specifika önskemål gällande innehåll förverkligas.

Återkoppling. Hur och när planeras beslutet att återkopplas till de barn som varit delaktiga i barnkonsekvensanalysen?

Ett barnanpassat material kommer att tas fram i samband med samrådet.

Andra rättigheter som berörs av detta beslut:

x	Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 23, 24 och 39)
	Rätt till en trygg och säker uppväxt, skydd mot alla former av våld och övergrepp (art. 19, 32-40)
x	Rätt till utbildning (artikel 28 och 29)
x	Rätt till social trygghet och skälig levnadsstandard (artikel 26 och 27)
x	Rätt till vila, lek, kultur och fritid (artikel 31)
	Rätt till information och demokratiska rättigheter (artikel 12, 13, 14, 15, 16 och 17)
	Rättigheter som rör föräldraskap och omhändertagande (artikel 5, 9, 18, 20, 21 och 25)
	Rättigheter kopplade till fungerande samhällsservice och samhällsplanering (artikel 12, 24, 26, 31 m.fl.)
	Rättigheter för barn från minoritetsgrupper, barn på flykt samt barn i asylprocessen (artikel 7, 8, 9, 10, 20, 22 och 30)

Beskriv hur de rättigheter som berör beslutet har beaktats:

Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, artikel 23 och 24

Framgår av ovanstående text.

Rätt till utbildning, artikel 28 och 29

Framgår av ovanstående text.

Rätt till social trygghet, artikel 27

Framgår av ovanstående text.

Rätt till vila, lek, kultur och fritid, artikel 31

Framgår av ovanstående text.

Övrigt / Slutsatser / Rekommendationer

Sammanvägd bedömning

Den sammanvägda bedömningen i den integrerade barnkonsekvensanalysen är att det aktuella detaljplaneförslaget innebär positiva konsekvenser för barn. Det är tydligt att den framtida utvecklingen av Stenhamra kan skapa goda förutsättningar för bra livsmiljöer för barn och unga. Behov som har lyfts i dialoger med medborgare, där barn och unga varit delaktiga, kommer till stor del att hanteras. Dock är det viktigt att ha i åtanke vad en detaljplan inte kan styra över och vilka delar som påverkas av politiska beslut och marknadskrafter.

Planeringsinriktningar och rekommendationer

I den framtagna barnkonsekvensanalysen lyfts ett antal punkter som behöver uppmärksammas i det kommande arbetet med utveckling av Stenhamra, både inom ramen för det fortsatta planarbetet och efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Nedan följer en sammanfattning av de punkter som är mest relevanta för det fortsatta planarbetet. En komplett redogörelse finns tillgänglig i *Integrerad barnkonsekvensanalys Stenhamra Centrum och Skolområde (Landskapslaget, 2023)*.

- För både nya Stenhamraskolan och Uppgårdsskolan bör entrézonerna och lastzonerna studeras vidare. Detta då det är viktigt att säkerställa en säker trafikmiljö kring skolornas huvudentréer.
- Det är viktigt att det i det fortsatta arbetet säkerställs att de ytor som idag ritats in som skolgård inte blir platser för cykelställ, parkering, angöring och bodar och liknande.
- I det fortsatta arbetet bör man studera hur de grösytor som är placerade framför Uppgårdsskolan skulle kunna utvecklas till en kvalitativ utemiljö för Uppgårdsskolans elever.
- Den ökade trafikmängden till skolområdet kan medföra nya och ökade risker då det kommer till säkerheten för oskyddade trafikanter. Det är därför viktigt att arbeta både med trafiksäkerhet och med beteendemönster.
- Fortsätta arbetet med att säkerställa att den trygga zonen av skolgården.

- För att säkerställa trygghet, trivsel och inläring i och med den nya omfattningen av skolområdet behöver utformning av kommande bebyggelse studeras noggrant.